

ANO XXXIV • Nº 928 - Do 7ao 20 de setembro de 2015

XXXVIII Romaxe de crentes galegos

**Penas de Rodas - Outeiro de Rei
12 de setembro de 2015**

A foto que fala

Emigración e Mediterráneo. Un drama que non cesa. Europa gasta 13.000 millóns en freala, os traficantes gañan 16.000.

O trasno Vacas, cabaceiros, cerquiños, verbas

Daniel López Muñoz

O sector lácteo estoupá de indignación. Anos de suposto desenvolvemento agrario deron como resultado unha gran dependencia e unha gran vulnerabilidade. A xente está entrapada nun modelo de produción intensivo, con moita vaca selecta, moito investimento tecnolóxico e un futuro pouco sustentable. Fixemos das casas labregas fábricas de leite por xunto, con pouca unión e cun gran desprezo da mellor tradición.

Alguén terá que responder. Alguén? Hai alguén por aí? Unha vez acabado o modelo de cotas de produción, unha vez liberalizado -máxico remedio dos inventores de todas as desfeitas- o mercado lácteo, saltan as alarmas todas. Optouse por un modelo

de moita vaca estabulada, con pouco pasto, compartindo pouca maquinaria, dependente de concentrados, dependente, en fin, dos prezos e condicións que fixan os de sempre.

Desprezouse o equilibrio sabio da agricultura tradicional, forraxeira, con aproveitamentos complementarios do monte común. Desprezouse a dimensión, a sustentabilidade, o sentido.

Non tiña que ser así. Non foi un designio de Zeus, nin moito menos de Breogán. Noutros países “modelo” traballouse noutra dirección. Optouse e fomentouse outra cousa, outros criterios. En Francia négóciense os prezos porque hai capacidade de negociación e mesas que negocian.

Pero, sobre todo, o normal en grandes zonas leiteiras é unha vaca por hectárea. E nesa hectárea prodúcese forraxe. E as vacas pastan. E orgánzanse para producir pensos na localidade. E a cama quente -o vello estrume- faise alí con palla seca desa hectárea.

Pero aquí o que temos agora son explotacións febles, feridas de dependencias externas. Explotacións con menos de un terzo de hectárea por vaca, que apenas cultivan algo de millo, que teñen que mercar fóra todo o penso, sobretecnificadas e inzadas de maquinaria. Cun débil cooperativismo e pouca capacidade negociadora.

Non tiña que ser así. Quen é responsable? Quen deseñou este modelo? Non foron os mesmos que liquidaron o servizo de extensión agraria no momento no que era máis necesario, por pura miopía *desarrollista*?

E na raíz do fracaso, o complexo dos gobernantes (e gobernados). O mesmo que incapacita para aprender da sabedoría tradicional. O mesmo que arrasa os útiles e fermosos cabaceiros, o que cambiou cerquiños por eucaliptos e aniquilou tantas verbas milenarias.

Primeiro foi o decreto lei de 2012, que abandonaba o principio de sanidade universal e uniforme para toda a comunidade humana residente no Estado español. A ministra Ana Mato, a do *jaguar* invisible no garaxe, a que tivo que dimitir por verse involucrada nun dos maiores escándalos de corrupción, recortáballes dereitos aos máis desfavorecidos: volvíase ao dereito derivado da afiliación –o traballador afiliado e os seus beneficiarios e dependentes- e “expulsábanse” os inmigrantes irregulares. Aos que si estaban legalizados, pedíanselles tres meses de

residencia previa.

O goberno foi tocando os límites da tolerancia moral da cidadanía, incluído o seu electorado

Todo isto trouxo problemas e debates sociais e ideolóxicos. Unha medida de aforro ruín, nada clara e mal cuantificada. Pero, sobre todo, trouxo unha incoherencia: nun territorio compartido,

deixar sen coidado e vixilancia sanitaria un colectivo especialmente vulnerable é un risco para toda a poboación. Obsesionados pola tecnoloxía e a especialización, as autoridades sanitarias esqueceron, unha vez máis, o fundamental: a saúde é un feito comunitario; somos, en realidade, un corpo grande feito de corpos individuais.

Hai ben pouco, o actual secretario xeral do Ministerio falou de ameazas e multas millonarias ás comunidades autónomas que lles devolvesen a tarxeta sanitaria aos inmigrantes sen regularizar. De novo, a dereita gobernante empregaba ameazas contra os que, na súa acción de goberno, quixesen algo tan elemental como, desde o punto de vista moral e humano, facer ben e, desde o punto de vista da saúde pública, obrar con intelixencia e bo criterio preventivo.

Diante da chuvia de críticas, en plena recomposición da súa imaxe de cara aos compromisos electorais que se aveciñan, tivo que terzar o presidente Rajoy, matizando, desde as vacacións pontevedresas, que en realidade o que se quería facer era unha nova tarxeta, especial para os inmigrantes.

O goberno do PP foi tocando os límites da tolerancia moral da cidadanía, incluído o seu electorado. Hai temas que repugnan. Pero, ademais, e cómpre insistir, a enfermidade e a pandemia non se ilegaliza nin expulsa por decreto e con medidas policiais ou xudiciais. Os inmigrantes poden ser irregulares, pero as enfermidades que cultiven, como resultado da súa exclusión sanitaria, van ser de curso legal e compartido.

Rumores de esperanza

Xan Guillén

Pois non pasou nada. Resulta que neste verán uns cantos alcaldes e alcaldesas elixidos nas últimas eleccións decidiron que facer un papel figurante en celebracións relixiosas era unha cousa que non ía con eles. Que unha cousa era o cargo e outra a celebración relixiosa. Que non se vían diante dun santo (por moi importante que fose ese santo), pedíndolle a solución aos problemas do paro, da corrupción...

E quixeron que pasase algo. Polo cal os garantes das tradicións atacaron e dixeron que era unha falta de respecto aos valores, ás tradicións, á fe de moitos... e puxéronlles micrófonos aos bispos, deáns e párrocos diversos e resultou que eles contestaron desde o respecto e dixeron que ás celebracións relixiosas ía quen quería e que

o importante é o respecto ao outro e non a figuración. Por unha vez, os xefes relixiosos póñense do lado dos “outros” e os garantes das tradicións quedaron a velas vir.

Eu non sei o que pensades as persoas que ledes isto, pero, polo que respecta a este rumoroso, dálle igual que un político se poña diante dun santo ou non. Eu non lles pido iso aos responsables do meu concello ou nación. O que si lles pido é que se van diante dun santo, que o fagan con humildade. Queda na miña retina a visión de Feijoo entrando no Panteón de Galegos Ilustres rodeado de gaiteiros (só faltaba o palio) o 25 de xullo.

Mentres escribo isto diante do meu ordenador e fago traballos diversos, estou escoitando música de Taizé. Recordo unha situación que vivín alí

unha das veces que fun. Na oración da tardiña sentara ao meu lado un relixioso ortodoxo maior, barbudo, cheo de cruces e aneis dourados. Ao final preguntei quen era ese señor tan peculiar. Dixéronme que era o gran xefe da igrexa ortodoxa de Bulgaria (coido que este era o país). Unha especie de Rouco ou Blázquez dun país do leste. Alí estaba compartindo cantos, cheiro a pés, calor e espiritualidade coma calquera outro. Se entendésemos que na relixión os honores van para os últimos..., aí si que pasaría algo.

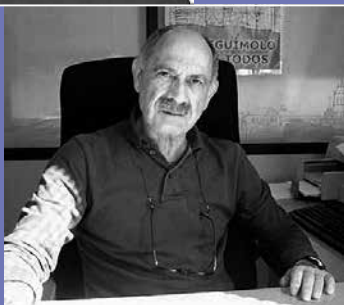
1

3

2

4

A peneira

1

O 27 deste mes eleccións en **CATALUNYA**, que segue a reivindicar o seu dereito a decidir como xorne da democracia que se actualiza en cada territorio a partir da cultura, historia, angueiras económicas... Mini e Mero levan o vento da liberdade a través da música e a palabra, actuando na Diada no comunal galego.

2

O próximo día 8, a Virxe de setembro, celebramos en Penas de Rodas o cabodano de Manuel María, coa súa poesía cantada. Entregaremos a súa navalla a Lois Diéguez, cando inzan **ROMAXES** como a de Darbo (Cangas), que plasmou Carlos Sobrino, coñecida pola súa "Danza e Contradanza" do século XVI, un bailar camiñando.

3

Na foto, unha actividade da Asociación Avelaiña de Baiona, que cumpre un ano traballando con 25 persoas con enfermidades mentais ao día e 400 dun xeito ocasional. A asociación Abrente da Coruña quere visualizar, o 13, o labor destes colectivos na **II CARREIRA POLA INTEGRACIÓN** de persoas con diversidade funcional.

4

O 10 de setembro é o **DÍA PARA A PREVENCIÓN DO SUICIDIO**. A sociedade de EUA sofre as consecuencias das guerras nos soldados, máis dun millón con enfermidades mentais, e o dobre de suicidios (30 por cada 10000) co resto da poboación. En Galiza hai máis dun ao día (no 2014 houbo 390). Só se reduciron en Ourense, grazas a unha campaña de prevención.

5

7

6

8

Alfonso Blanco Torrado

5

O vindeiro 27 de setembro é a VIII Limpeza simultánea de **RÍOS**, para concienciar a sociedade da importancia de que estean ben conservados. Na anterior edición, 54 entidades retiraron máis de 12 t de lixo grazas a 540 voluntarias/os de 43 concellos en 49 ríos. Na foto, o Lagares. Para apuntarse: 981 570 099 / 619 672 038. Tamén se pode facer a través do correo electrónico: pacobanhobre@adega.gal.

6

O 6, "Día da **ALFABETIZACIÓN**", lembramos que a Unesco propuxo o 2015 para acadar a escolarización total, Malala, recibindo o Premio Amnistía Internacional, denuncia 36 millóns de nenas sen escolarizar e 500 millóns de mulleres sufrindo o analfabetismo. Foi tiroteada na volta da escola en Paquistán, onde hai 5,1 millóns de nenos sen escolarizar.

7

Antes do Papa, volve a estar en **CUBA** a Asociación de enfermos de Alzheimer de Lugo, na foto, no Centro Galego da Habana. Chegan alí para asesorar a técnicos da illa, que están a crear unidades de enfermos con demencia en 5 hospitais que xestiona a Orde de san Xoán de Deus e formar profesionais pola Universidade da Habana.

8

Desde **PENAS DE RODAS** denunciaremos os eucaliptais que están a destruír a nosa paisaxe e a luxar a ollada limpa. Adegas conta cun kit fronte á súa plantación ilegal (pode atoparse na súa web) dentro da campaña "Cousa de raíces". Lugo é o 34% forestal e a metade das talas son eucaliptais; o 20% do monte galego é eucaliptal.

Política Só a poesía pode disciplinar a política

Pedro Pedrouzo Devesa

O verán é unha fantástica época para volver pensar. Cambiar o verbo facer polo de matinar, deixar as actividades e dedicarse as pasividades.

E entre as miñas pasividades políticas favoritas está a lectura, que de seu pide exclusividade. Non deixa que compartas a túa atención con ningunha outra desocupación. E lendo política non é moi difícil caer na poesía, porque a función pública na que se funda a política só será se é creativa. E esa chave só a ten a auténtica poesía.

E como a lectura tamén é instintiva, este agosto deíxeme seducir por Neorrabioso, un poeta político, e por Jon Gnarr, un cómico político. Para alguén coma min, para quen a burocracia pública non só é unha profesión, senón unha auténtica vocación, non é tan extraño como poida parecer. Necesito referentes do mundo exterior, marcianos que me acheguen humor e sensacións do extrarradio.

Por iso gocei cun libro que temía fose escrito con demasiado cinismo e que porén resultou ser feito por un auténtico moralista e humorista da política, Jon Gnarr, que foi alcalde de Reikiavik durante catro anos, e de quen a editorial Capitán Swing vén de publicar o estupendo libro *De como me convertín en alcalde e mudei o mundo*. Nel reflexiona sobre a experiencia de ariear a oxidada práctica política, que desprezamos durante os anos da enchenta financeira.

“Se queremos ter éxito coa nosa democracia, debemos comezar por nós mesmos, pola nosa contorna máis inmediata... A política do futuro é a política local.” A Gnarr non lle falta razón, e as enormes posibilidades que se nos abren de construír cidades máis humanas e participativas crean certo desánimo ante a escaseza de iniciativa política dos nosos gobernantes, cunhas prácticas políticas diarias que prefiren agachar no fondo das navetas administrativas. A transparencia brilla pola súa ausencia.

De aí que un espécimen (Neorrabioso) que pinta nas paredes “A poesía volveu e eu non teño a culpa” esperte tamén a miña atención. Porque proclamas tan condensadas como “Inmigrasas”, “Roubáronme a miña carteira vacía” ou “O home non concluíu” obríganme a reflexionar sobre ti mesmo como individuo, pero tamén como paisano social que se enfronta intrigado aos vindeiros e apaixonantes anos de democracia política prometida. Nalgúns concellos aprenderemos a distinguir entre populismo e democracia, e iso tamén é necesario. Desexo que prosperen as alternativas políticas saudables. A distancia que nos separa da civilización segue sendo maior do que pensamos.

A política do futuro é a política local

O peto común Por berrar, que non quede

Manuel Regal Ledo

Onte fun á manifestación-tractorada de Vilalba en defensa do sector leiteiro. Fun porque a causa do sector leiteiro é unha causa xusta. O mesmo Rajoy, nun arrouto de sinceridade solidaria que sabe a campaña electoral, o recoñecía: "Co que se lle paga ao gandeiro galego, o negocio (enténdase o do leite) é ruinoso". O prezo máis baixo de todo o estado español, mesmo de toda Europa: 18, 21, 24, 28 céntimos. litro. Fun, logo, por solidariedade elemental.

Fun tamén porque no asunto do leite xógase, ademais unha cuestión de país: a cativa estrutura económica empresarial da Galicia do interior ten un asento firme (non moi firme, polo que se ve) no sector leiteiro. Que este sector se veña abaixo por ser ruinoso, como admite o presidente, desestabilizaría aínda máis o medio rural, dándolle un empuurrón decisivo cara ao abandono, cara á fuxida do rural, cara ao despoboamento do rural, cara á conversión do noso precioso e rico territorio nun territorio-risco, co que non se sabería qué facer, como non sexa enchelo de eucaliptos, para riso e gloria das papeleiras, que, á súa hora, rebaixarán os prezos ao seu pracer e acabarán facendo un negocio redondo. Despois virán os lumes, despois virá a proliferación dos animais salvaxes ameazando os poucos cultivos que aínda queden. Despois virá a volta aos tempos dos castros, cando todo era un inmenso fragal, no que de cando en vez aparecía un asentamento defendido a fio de lanza e de navalla. Velaí o noso magnífico progreso!

Fun, logo, á manifestación-tractorada de Vilalba como quen vai a unha grande liturxia de lamentación. Porque, aínda que se escoitaban palabras vigorosas e dúas mil persoas, disque, con preto de mil tractores, que fixeron tremer de orgullo e paixón labrega a capital da Chaira, nada garante nada. Ninguén garante nada. A ministra de agricultura do goberno español e a nosa Conselleira de Medio

Rural únense para afirmar que queren, pero non poden. Como vai ser legal aquí, faltaba máis, o que si o é en Francia, onde o Goberno premeu a empresarios e produtores do leite a acordar un prezo mínimo de 34 céntimos de euro por litro? Os intereses dos nosos empresarios do leite non van por aí, e os nosos gobernos débense aos empresarios, e póñense do seu lado.

Pero, débense a eles ou débense a nós? Faleino con algúns compañeiros e compañeiras de manifestación: se fósemos quen de unirnos para asegurarlles con decisión aos nosos gobernantes que, ou se comprometen a fondo nunha solución en firme do problema ou lles retiramos o voto, saírían remedios de debaixo mesmo das pedras.

Fun á manifestación cumprindo cunha demanda relixiosa. Era Deus o que me urxía a estar alí, ao seu lado, porque el pateaba tamén as rúas de Vilalba dicindo que abonda, que xa está ben, que chega de afogar a Terra e a xente e o gando que a coida e traballa.

O CARRABOXO por ROBE LOIS

XXXVIII Romaxe de Crentes Galegos

Desorballando soños

12 de setembro – Penas de Rodas – Outeiro de Rei

O 12 de setembro, en Penas de Rodas (Outeiro de Rei – Lugo), celebraremos a XXXVIII edición dunha Romaxe na que desorballaremos o soño dunha Galicia reconciliada consigo mesma, coa paisaxe, a lingua e a cultura propia. Atraparemos soños desorballados e feitos presentes, como o da Asociación de mulleres da parroquia de Insua, que recuperaron o liño; o soño desorballado e feito realidade da Asociación Penas de Rodas, en Gaioso, que loita por unha parroquia unida e por darlle a coñecer á xente nova o seu patrimonio; o soño desorballado e feito realidade de Pepita Lombao, oleira de Bonxe, a cachareira que queda na Terra Chá.

En ese milagre da natureza que é Penas de Rodas Alfonso Blanco e Xulio Xiz axudarannos a mirar cara a esa Terra Chá chea de maxia. A maxia que leva Penas de Rodas e as dúas enormes e milenarias pedras equilibradas á perfección, que son proba dos milagres da natureza. Como se dicía no artigo precedente de Xabi Blanco e Mero Iglesias: *“Ollos que viron como aquel mar esqueceu ser mar para ser unha chaira fértil dun pobo, fogar dos soños que se fan aloumiños e soidades, xardín de verdes prados e de herba en extensión, en árbores, en brillos e cores, en cantos de paxaros e ríos, casas, lugares, vilas e cidades, xentes que resistiron ergueitas días de luz e sombras, que buscan o sol e a luz espallada da lúa cando se avén ao cerrado da noite ... Lugar onde a muller sexa dona e o home, compañeiro desta matria, na que todos –en alma e corpo – nos transfiguremos po de amor, na conciencia dun país onde aínda se escoite a sinfonía primixenia das brisas e solpores, cando soan renacidos en remuíño de aconteceres, salaios e alentos de vida e porvir”*.

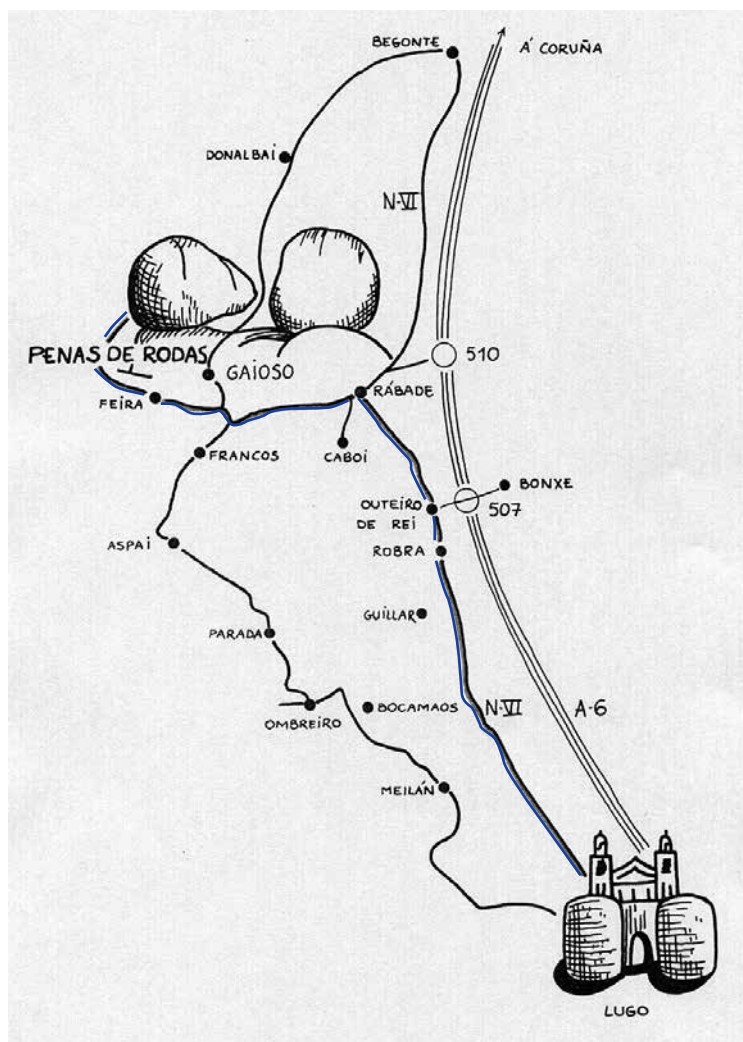
Quedades todos e todas convidados/as a esta celebración que os compañeiros e compañeiras da zona e os grupos de traballo da Romaxe levan preparando intensamente todo o ano, celebración na que cada un e cada unha de vós “facedes o soño realidade”

Quedades todos e todas convidados á Romaxe!

Coma sempre, contaremos coas melodías da Romaxe a través da Quenlla, con Alfonso Blanco e Xulio Xiz, e tamén coa lembranza dos/das romeiros/as ilustres, que este ano nos une a Francisco Carballo e á madre Guadalupe de Trabanca.

Ademais, estarán presentes os amigos e amigas do Monte do Seixo (Cerdedo-Cotobade), representados polo colectivo do Capitán Gosende para recoller o ramo que outorga o relevo da vindeira Romaxe.

Vémonos o 12 de setembro!

HORARIO

- 11:00 Acollida
- 12:00 Celebración
- 14:00 Xantar
- 16:00 Festa
- 18:30 Oración da tardiña na Carballeira de Santa Sabela

Nota: Este ano haberá polbo. O que queira facer encargos previos, pode poñerse en contacto co polbeiro no 633760278 (Carlos).

A rifa irimega

Como se informou en números anteriores, para facerlle fronte á delicada situación económica pola que pasa a asociación e axudar á organización da Romaxe, este ano creouse a “Eurorifairimega”. O día da Romaxe celebrarase o sorteo do premio, que, como recordaredes, consistirá nunha fin de semana para dúas persoas na casa de turismo rural “Casa do Romualdo” (<http://www.casaromualdo.com/>), que ten o “Q” de calidade turística e é unha porta estratéxica para gozar da Ribeira Sacra.

A publicación dos números gañadores farase inmediatamente despois do sorteo desde o propio escenario. Ademais, publicarase na revista *IRIMIA* e no blog <https://irimegos.wordpress.com/>. O premio debe utilizarse entre o 12 de setembro e 20 de decembro de 2015.

Aínda estades a tempo de colaborar. Sorte!

Conversa con Xosé Luis Rivas, Mini, exalcalde (entre outras moitas cousas)

Mini intervindo durante o pleno da moción de censura. Ao fondo o concelleiro tráfuga

Durante o verán, cando os medios están adormecidos, produciuse o que dalgunha maneira estaba cantado. Xosé Luis Rivas, Mini, o mestre, o da Quenlla, que fora elixido alcalde tras presentarse na candidatura do BNG-Asembleas abertas, foi desprazado do seu cargo tras unha rápida operación de "cambio de camiseta política" dun concelleiro, que pasou "non se sabe exactamente por cantas razóns" do bando socialista ao bando popular. Conversamos con Mini sobre este episodio e sobre algún outro asunto.

En resumidas contas, Mini, que pasou en Boimorto?

Que o PP se fixo coa alcaldía dunha maneira cando menos dubidosa na legalidade e sucia e rastreira no sentido común da xente. O número tres da lista dos socialistas, sen mediar palabra nin discusión, pasouse de bando aos poucos días das eleccións, despois de terme votado a min como alcalde e votar tamén o goberno constituído. É transfuguismo manifesto, segundo o pacto, pero cunha triquiñuela lega-

do talante democrático da dereita, seguen a seren franquistas mentres non nos demostren o contrario. Nunca admitiron a limpeza democrática, xogaron e xogan sucio.

Nunha das vosas cantigas máis celebradas da Quenlla, hai un alcalde que nos prohibe soñar. Como construír o soño dunha Galicia nova desde as alcaldías dos pequenos concellos rurais galegos? Cales serían as claves e cales as ferramentas?

Nos pequenos concellos poderíanse someter a consulta as liñas xerais da política municipal

lista non é considerado tal e a moción de censura é legal. Un auténtico escándalo.

Iso parece o síntoma de algo que, por desgraza, non é novo. De que doenza estamos falando?

Estamos a falar de fraude electoral. Estes feitos poñen de manifesto o menosprezo do PP pola vontade da xente, a escasa credibilidade que teñen en canto á súa crenza na democracia. É algo tan serio que debería estar penado. Sabemos moi ben, sobre todo os que vivimos no rural,

A Galicia nova da que falas debería construírse sobre unha práctica democrática real. Nos pequenos concellos poderíase exercer a democracia ideal por medio de consultas periódicas aos veciños en asembleas abertas, onde se discutisen as liñas xerais da política municipal. A cidadanía debería acceder á maioría de idade democrática. Xestión pública é a segunda parte do soño, cun bo número de servizos. Boimorto non só ten gardería, senón que temos unha bebeteca. Isto semella un luxo, pero non, é un servizo necesario xunto a moitos outros.

Sería preciso que os concellos dunha comarca compartisen a ordenación, para xuntos veren a maneira de desenvolver as potencialidades económicas e abriren camiño, non só pola industria, que é o soño de todo alcalde. Habería que diversificar as opcións: turismo, agricultura de calidade, gandería, forestal. En poucas palabras, xerar riqueza de dentro a fóra. Implicar a todos os veciños no soño. Un alcalde debería ensinarlles aos seus veciños a soñar colectivamente, non hai outra saída.

Temos que reflexionar tamén sobre os servizos. O saneamento non pode ser unha copia dos erros que se dan nas cidades. A concienciación no tocante ao problema do lixo é fundamental. No rural, o volume de materia orgánica no lixo ten que ser mínimo; porén na actualidade é un escándalo, pode chegar ao 60%. Que acontece? Pois que somos moi cómodos e o rural pasa a coller os modos, usos e vicios da cidade.

En calquera caso, xa dicía Cunqueiro -e canta A Quenlla-, a dorna vai e vén. Onte no goberno, hoxe na oposición hai moito labor que facer, pero enfronte temos unha sociedade rural ferida e envellecida. Por onde tirar, Mini?

Polo soño. Somos unha poboación vella que sofre un transvase de xentes dende o interior e a parte oriental cara á occidental. Este transvase é premeditado. Tócanos inverter o proceso.

A represión do 36 e o posterior franquismo borrou toda posibilidade de ilusión colectiva. A desconfianza a todo proxecto común fai de nós un pobo esquizofrénico e contradictorio. Algúns amamos profundamente tamén estes aspectos, *aínda que sabemos que teñen a súa causa na permanencia dos amos de sempre, na dirección política e social. Eles non permitiron nin permiten que a*

Mini saíndo entre aplausos da casa consistorial

liberdade chegue á nosa xente e que a resultas diso nos poidamos botar *a soñar e traballar o futuro*.

Produce tristeza ver como o sector lácteo está ferido de morte e non reacciona coa contundencia debida. O abandono de toda política agraria, a ausencia de medidas políticas que favorezan a permanencia e o desenvolvemento do sector e a falta de confianza da Administración nos recursos físicos e humanos fan que todo se vaia ó garete e permanezan impasibles. Levan así toda a vida da Auto-

Pois din que un dos motivos da moción de censura é que me signifiquei demasiado como alcalde en defender os gandeiros/as e alporizar os compañeiros/as. Pero si, creo e cremos, ese gran grupo de alcaldes que estamos cos veciños, que o municipalismo ten que dar un berro, que se escoite en toda Europa, de que temos dereito a vivirmos dignamente, que o rural non pode nin debe ser un bosque inmenso de eucaliptos. Que as condicións físicas, edafolóxicas, climáticas e humanas de Galicia son idóneas para o desenvolvemento agro-gandeiro.

A desconfianza a todo proxecto común fai de nós un pobo esquizofrénico e contradictorio

nomía, con dous períodos no medio nos que non deu tempo a nada. Claro que tamén poñen á fronte individuos/as que non serven para nada, porque anda que a Conselleira de Medio Rural... Estes só entenden de negocios lucrativos e vender todo o público para favoreceren os seus.

Esa visión túa seguro que ten moito que ver coa moción de censura, e aquí “censura”, significa o que sempre significou....

Sendo isto así, que pintamos alimentando as nosas vacas case exclusivamente de penso que se compra fóra? Por que as vacas non saen actualmente ó pasto? Por que non hai leis que favorezan a actividade agro-gandeira? Si, algúns dos/das nosos/as dirixentes fuxiron da aldea a fume de carozo e miran atravesado. Pero nós estamos orgullosos/as de sermos da aldea e queremos outro futuro para o noso País.

O noso taboleiro

Engracia Vidal

Homenaxe a Francisco Carballo en Pontevedra

Álvarez Cáccamo e Amalia Bóveda realizan a ofrenda floral a Alexandre Bóveda

Coma cada ano, o 17 de agosto Poio e Pontevedra acolleron os actos de homenaxe a Alexandre Bóveda no Día da Galiza Mártir. Pola mañá desenvolveuse a parte institucional no monte da Caeira e logo o tradicional xantar organizado pola Fundación Alexandre Bóveda, durante o cal se fixo entrega do X Premio Galiza Mártir a título póstumo a Francisco Carballo. Reproducimos, a continuación, a intervención que realizou Engracia Vidal nese a acto, na que como, ela mesma dixo, falou desde a muller, desde a historiadora, desde a profesora..., pero tamén como cristiá.

Un ano máis, xuntámonos para celebrar a VIDA de Alexandre Bóveda. Non sabería dicir cántos levamos vindo para aquí nesta data, a Poio, último concello onde residiu e onde repousan os seus restos, para facelo vivir de novo no noso recordo e agradecemento.

Hoxe traemos algo novo. Neste mesmo acto Pontevedra quérelle render homenaxe tamén a Francisco Carballo. Seguramente que todos presentes estivemos con el en Salamanca, Maceda, Vigo, Marín, Santiago, A Coruña, onde puidemos lembrar e agradecer a súa vida, a súa fidelidade a Deus, a Galiza e a todas as mulleres e homes cos que compartiu os seus 89 anos de vida. No Deus en quen Paco e Alexandre creron, cabemos todos nós, aínda que non teñamos a fe e as obras que eles tiveron.

Estou convencida da súa ledicia por se veren aquí, xuntos, recordados por nós e celebrando moito do que ambos os dous compartiron: a súa terra ourensá, que os recibiu e os ensinou a falar; Pontevedra, a onde chegaron da man do seu traballo; a súa paixón

Carballo sufriu a persecución do réxime civil e tamén do eclesiástico

por Galiza, na que gastaron a vida; a súa fe, que os fortaleceu ata a morte, aceptando un a excesiva brevidade e a violencia, e outro, pola contra, unha longa etapa que incluíu tamén a dureza e limitación da enfermidade. Nós podemos imaxinalos dicíndose mutuamente con Celso Emilio...

Por enriba de tódalas fronteiras,/Por enriba de muros e valados,/Si os nosos soños son iguais,/Como un irmau che falo.

E, aínda máis, Carballo foi estudoso de Bóveda. Lendo os seus escritos percibimos a admiración que esperaba nel e a sintonía co seu pensamento.

Bóveda nacera 22 anos antes. Pero compartiron en diferentes idades as dificultades da escaseza económica, a inestabilidade política e a persecución relixiosa. Todo acabou na inxustiza da súa morte. Co tempo, Carballo viviu a “persecución” polos dous lados. Sufriu do réxime civil e tamén do eclesiástico porque non sempre foron comprendidas as súas opcións políticas e sociais. Pero non o derrubaron. E seguiu adiante coa súa fe comprometida na causa política en todo aquilo que a el lle parecía identificado coa causa evanxélica. Se hai que seguir a Xesús na loita pola liberación da pobreza, haberá que asumir as consecuencias. E se hai que “obedecer a Deus antes ca ós homes”, -principio evanxélico-, “os pobres” teñen que ser sempre os primeiros tamén principio evanxélico...

“Eu non podo arredar as miñas verbas/De tódolos que sofren neste mundo”, díxonos tamén Celso Emilio.

Bóveda non tivo persecución eclesial en vida. Foi fiel, non só a Deus e á súa conciencia, senón tamén á institución, cumprindo todas as normas. Abonda con ler os seus derradeiros actos antes da execución. Pero tamén hai que recoñecer que a institución non lle pagou coa mesma moeda. A todos os crentes galegos gustaríanos que houbese un recoñecemento por parte da Igrexa institucional á figura de Bóveda. E ata agora non chegou. Morreu mártir pola súa patria, confesando a súa fe e co selo do perdón, que vén sendo a garantía dun cristianismo sólido e verdadeiro.

Na vida de Carballo podemos ver a realización que moitos poetas soñaron e cantaron. Unha vida longa entregada a Deus, á xuventude, a toda persoa que se achegaba a el, ao pobo, anhelando aquilo que o puider facer máis libre, máis galego e de máis proveito para a HUMANIDADE.

Quero rematar evocando un poema de Díaz Castro e facer presente a Xosé Luis Bóveda morto neste ano... Sempre aquí entre nós nesta data...

Gustaríanos
que houbera un
recoñecemento por
parte da Igrexa
institucional á
figura de Bóveda

Lémbrome ben do vento que cantara
no fío da túa morte, meu amigo,
dos doces días que arrastrou o vento,
da derradeira pomba da esperanza.

Sobor da espuma dos recordos fría
navega un nome cara a min, sen nada,
o eco dunhas zocas afogándose
no veludo sen fin da eternidade,
a sombra longa dunhas maus, xa cougas
na lus da tarde, feita monumento.

Tódalas cousas morren esta tarde
con longuísimas sombras, baixo a muda
roda sen dó. Pro ti, ¿pra que estás morto?
Antre a esfera onde estás e a miña sombra
unha oración que non esperabas tira
unha canle de lus coma unha escada.

Desfaise o tempo, faise a lus, e case,
case baixar te vexo pola escada
de lus pra acabar xuntos esta historia
que, por un erro, interrompeu a morte.

(Díaz Castro, *Nimbos*,
“Como unha escada”)

O noso taboleiro III Festa de Afirmación e a Dignidade

III FESTA DE AFIRMACIÓN E A DIGNIDADE

20 de setembro de 2015

Ás 12 horas, no PEDREGAL DE IRIMIA

- Lectura do manifesto e comunicados por varios colectivos
- Entrega das “Mans de Irimia” (obra de Manolo Pardo) a Avelino Díaz e Anxo Lamas.
- Actuación das Pandereteiras de Meira

Xantar nos Cabanóns de Meira

Ás 6 da tarde, na praza de Meira

- Recital de poesía das obras de AVELINO DÍAZ e ANXO LAMAS
- Actuacións musicais: Banda de gaitas de Meira, Banda de música de Meira, Mini e Mero da Quenlla, O Gaiteiro Nubeiro, Raúl Galego, Coral de Riotorto e máis sorpresas...

Xantar: polbo, carne ao caldeiro, empanada de Meira, viño, café (25 euros). Para apuntarse a xantar (antes do día 15) chamar a: Manolo de Meira (630217035), Valdi (676219418) ou Alfonso (646413890).

Organizan: Irmandade Manuel María, Xermolos e Asociación Cultural Avelino Díaz

O noso taboleiro

Manuel Regal Ledo

V Asemblea de Redes Cristiás - xunt@s para cambiar

Os días 10 e 11 de outubro vai ter lugar en Madrid a V Asemblea Xeral de Redes Cristiás. Esta xuntanza, que como recordaredes no 2013 celebrouse en Compostela, ten lugar cada dous anos e serve como lugar de encontro, reflexión, programación, celebración... das persoas e colectivos que formamos parte de Redes. Nesta ocasión, por coincidir co 50 aniversario da clausura do Vaticano II, pretendemos recuperar especialmente dúas apostas do Concilio que nos parecen moi importantes:

- A apertura aos grandes problemas que afectan hoxe en día a terra e a sociedade na que vivimos.
- E a necesidade de establecer unha base social suficientemente ampla entre colectivos sensíbles aos ditos problemas e dispostos a asociarse dalgún xeito para facer fronte a tales desafíos.

A preparación da asemblea comezou cun traballo previo entre os diferentes colectivos, no que tratamos de identificar cales son aqueles grandes problemas que seguen afectando a humanidade hoxe en día. Concretámoslos en dez retos, que se están a traballar de cara aos obradoiros que se desenvolverán na asemblea.

En particular, á Coordinadora de Crentes Galeg@s encargáronnos a coordinación do obradoiro nº 9, que leva por título *Alcanzar unha democracia participativa e unha nova forma de facer política*. As conclusións ás que cheguemos levaranse ao encontro internacional que vai ter lugar no mes de novembro en Roma, con motivo do aniversario da clausura do Concilio.

Nesta mesma liña invitouse a participar na asemblea a outros colectivos que, aínda sen formaren parte de Redes pola distancia ou os ámbitos de actuación, colaboran connosco en diferentes iniciativas. Porque, ademais do tempo de traballo, nestas xuntanzas sempre hai espazos para fomentar o encontro, a convivencia, o coñecemento e a relación entre as persoas que compartimos as mesmas inquedanzas.

Para inscribivros ou obter máis información sobre a Asemblea, podedes consultar a páxina web:

www.asamblearedescristianas.net

Se tendes calquera dúbida, podedes poñervos en contacto connosco no enderezo josechobarca@gmail.com ou no teléfono 658619858.

Animádevos a participar!

EDITA: Asociación A. IRIMIA

MESA DE REDACCIÓN: Daniel López Munoz, Luís Gómez Aldegunde, Pedro Pedrouzo Devesa, Rubén Rivas Vidal, Lidia Campos Chan, Manolo G. Turnes, Linares Salgado Iglesias, José Antonio Martínez. Tlf. 986 10 49 45.

COLABORADORES: Xosé Chao Rego, Victorino Pérez Prieto, Xosé Antón Miguélez, Manolo Regal, Alfonso Blanco Torrado, Xosé Lois Vilar, Marta Sopeña, Gumersindo Campaña, Tareixa Ledo, Moisés Lozano, Clodio González Pérez, Antón Martínez Aneiros, Sara Paz Quiñones, Manuel Pérez Blanco, Xabier Blanco, Valentina Formoso Gosende, Celia Castro Ojea, Xerardo Castedo Valbuena, Engracia Vidal, Francisco Xabier Martínez Prieto, Fernando Veiga, Antonio Pinto Antón, Bea Cedron Vilar, Mariano Guizán Sánchez, Carmen Soto, Rubén Aramburu, Carme Soto, Marisa Vidal e Xan Guillén, Christina Moreira.

CORRECCIÓN LINGÜÍSTICA: Lidia Campos Chan, Luís Aldegunde.

RECEPCIÓN DE ARTIGOS E COLABORACIÓN EN: revistairimia@asociacion-irimia.org

SUBSCRIPCIÓNS: Apdo. 296 - 15704 Santiago de Compostela. Telf.: 628 416 644 / subscripcións@asociacion-irimia.org

Ordinaria: 25 Euros. de Apoio: 40 Euros.

PARA ASUNTOS DA ASOCIACIÓN NON RELACIONADOS COA REVISTA: asociacion-irimia@asociacion-irimia.org

CONTA: ABANCA ES63 2080 0349 8530 4000 5822 - Urbana, nº 8 - Santiago

DEPÓSITO LEGAL: C-1417-81 **TIRADA:** 1.000 exemplares

ISSN: 2172-9182

IMPRIME: TÓRCULO Artes Gráficas

DESEÑO E MAQUETACIÓN: TallerDD (Ninfa, Riveiro, Martínez)

DISTRIBÚE: IMPACTA

EDICIÓN ELECTRÓNICA: <http://asociacion-irimia.org/revista.shtml>

FEITO EN PAPEL RECICLADO

Boa Nova

DOMINGO 13 DE SETEMBRO. XXIV do TEMPO ORDINARIO

A PALABRA. Mc 8, 27-35

Naquel tempo ía Xesús cos seus discípulos cara ás aldeas de Cesarea de Filipo, e polo camiño preguntoulles: «Quen di a xente que son eu?» Eles responderon: «Uns, que Xoán Bautista; outros, que Elías; e outros, que algún dos profetas.» El preguntoulles a eles: «E vós, quen dicides que son?» Respondeu Simón Pedro: «Ti es o Mesías.»

E prohibiulles diciren nada a ninguén. Entón, con toda claridade, empezou a adoutrinalos acerca de que era preciso que o Fillo do Home padecese moito, e que o rexeitasen os anciáns, os Sumos Sacerdotes e mais os letrados; que o ían matar, e que aos tres días había resucitar. Explicoulles isto con toda claridade. Entón Pedro, colléndoo á parte, empezou a rifarlle. Mais Xesús volvéndose cara aos discípulos, reprendeuno: «Arreda de min, Satán, que ti non te me deixas guiar por Deus, senón polos homes!»

E chamando á xente onda os seus discípulos, díxolles a todos: «Se alguén quere vir comigo, que renuncie a si mesmo, cargue coa súa cruz, e que me siga. Pois o que queira poñer a salvo a súa, perderaa; mais quen perda a súa vida pola miña causa e pola do Evanxeo, ese poñeraa a salvo (...).»

Preguntas e respostas

Hai quen atopan moitas respostas na Biblia, hai quen as buscan, mais o que de certo podemos atopar, son preguntas.

Quen dicides que son eu? A pregunta que fai Xesús é ben clara. E déixanos con liberdade para responder o que queiramos. Que me podes dicir? Que che dixeron? Que escoitaches? Aquí poderíamos utilizar, coma os discípulos, a imaxe do Mesías do AT, ou a reinterpretación que deste termo fixeron as comunidades cristiás na Antigüidade. Ou poderíamos facer proba dos nosos coñecementos teolóxicos, citando con brevidade a extensa bibliografía cristolóxica, de Bieito, Queiruga, Pagola ou moitas/os outras, con quen tanto aprendemos e gozamos.

Porén, aquí non interesan os conceptos, non se pretender dar con respostas certas a incluír en catecismos e que teñamos que aprender de memoria. Marcos non narra só unha historia que lles aconteceu aos apóstolos, preséntanos unha pregunta dirixida a nós, a todos quen nos achegamos ao Evanxeo porque pretendemos sermos seguidores de Xesús. “A quen dis que segues?”, dinos. E sabemos que aquí non valen respostas aprendidas, sitios comúns, respostas escapistas.

É unha pregunta seria que precisa respostas serias, é dicir, comprometidas. Estamos no cerne da boa nova: sermos cristiáns é seguir a Xesús. Mais quen é Xesús? Falamos del de oídas, polo que nos contaron, ou de verdade sabemos a quen seguimos? Descansamos en conceptos ociosos ou temos unha relación, un coñecemento, dese que dicimos que seguimos? Isto do seguimento de Xesús é unha viaxe chea de incertezas. Non existen detallados “manuais de instrucións” aos que nos agarrar, só intuicións, palabras de confianza, exemplos de vida, que nos guían e animan a vivilo. Non é unha viaxe fácil, haberá que optar pola porta estreita, mais é o camiño. E non é a dúbida, senón o medo, o que nos pode afastar del. Mais, sexa como for, non será algo que nos podan transmitir, contar: estamos chamados a vivilo.

J.A. Martínez

A CLAVE

A PALABRA

Falando da lingua Encantadas de estar de novo con vós...

Lidia e Valentina

Moi boas, benqueridos irimegos e irimegas!!! Como transcorreu para vós este tempo de verán, no sentido estrito da palabra? Canto sol, canta seca!!! Polas nosas vidas houbo de todo... Sexa como for, o caso é que hoxe estamos aquí, contentas de saudaros e, un día máis, temos folgos para nos enfrontar ao folio en branco. Habrá quen ten menos...

Déstelle moito á lingua? E fixestes bo uso dela...? Aínda que ganas dan moitas veces... e desafoga que nin o demo..., hai que recordar aquilo de que *palabra solta non ten volta...*

Pois nós desta volta, máis ben nesta re-volta, xa non as tivemos todas con nós de que iamos volver á contraportada porque alá polo último número de xuño, exactamente no 926, metemos a zoca ben metida... Houbo un atento lector que se percatou do “monumental erro de lingüística histórica cometido” e, claro, considerábase que puxeramos nun compromiso a dirección e a mesa de redacción da revista, ao confiaren en nós e daren por bo o que nós escribiamos... Por sorte para nós, todo se resolveu amigablemente e... aquí estamos!!! Xa lle pedimos desculpas directamente ao “captor” do erro e agradecemoslle que nolo comunicase; agora pedímosvolas a vós, que seguro que moitos e moitas o vistes tamén. Foi unha mala xogada da nosa memoria; un momento de apuro non nos permitiu facer a revisión correspondente e alá foi a burrada... Aceptade, por favor, as nosas desculpas... Como dixo san Agustín, e antes xa moitos outros, *errare humanum est*. Non nos queda outra máis ca nos agarrar a un ferro a arder...

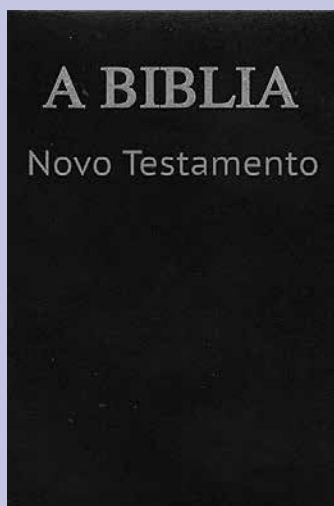
E agora, coa venia do noso atento lector, transcribimos aquí o seu traballo, onde queda todo ben explicado...

“...onde se di que todos os topónimos que levan “suso” e “su-” derivan dunha palabra latina que que significaba “arriba”, explicando a continuación que Suigrexha (sic) fai referencia a un lugar que está pola parte de arriba da igrexa, sabede que isto non é así, senón moi diferente. O latín *sursum* é un adverbio que significa ‘arriba, enriba’, efectivamente, e de aí vén *suso*. Pero o prefixo *su-* ou *so-* (*Suaigrexha*, *Suaviña*, *Socastro*, *Sufixón*...) procede da preposición latina *sub*, que significa ‘debaixo de’ ou, se se quere, ‘so’ (preposición galega e castelá arcaica), do mesmo significado. Os topónimos formados con tal prefixo indican xustamente un lugar que está pola parte de abaixo da igrexa, da viña, do castro, do foxo... Ou sexa, todo o contrario do que alí se afirma. Os étimos correspondentes serían en latín vulgar: *su(b i)lla ecclesia*, *su(b il)la vinea*, *su(b il)lo castro*, *su(b il)lo foveolo*...”

Confiamos en que nos veremos en Penas de Rodas!

O Fachineiro da boa nova dixital

Entre o monte de libros e novas edicións que se publican cada día, chéganos a nova da publicación da primeira edición dixital do Novo Testamento en galego. A respecto da última edición en papel da Biblia, publicada no 2001, conta coa novidade de presentar os textos bíblicos adaptados ás Normas ortográficas do 2003. Porque desde hai 14 anos non contamos cun ningunha nova publicación dos textos bíblicos na nosa lingua. Tal como indican no prólogo, “xorde da longa espera de que algunha editorial ou as propias dioceses galegas tomaren a iniciativa de promover unha primeira edición dixital da Biblia”. Posiblemente

que a editorial non atopase viabilidade económica mercado nin para as dioceses interese por promover edicións dos textos bíblicos na nosa lingua.

O que é máis salientable é que allea ás regras de mercado, xorda esta edición froito dun traballo plural, desinteresado e sen ningún ánimo de lucro. A necesidade existe: unha igrexa viva ten que poder gozar da Biblia na súa lingua. Grazas a iniciativas como estas xorden estes froitos. Que medren! (tedes unha ligazón ao Novo Testamento na web irimegos.wordpress.com).

J.A. Martínez